

Sommerens Blå Bog:

Ved landsbyens gadekær

St. Magleby har stadig en umiddelbar karakter af en landsby med livsnerve til de omkringliggende gårde, men forudgående historier i denne »Sommerens Blå Bog« har fortalt, at landsbyens oprindelige funktioner næsten er en »saga blott«.

Kun et fåtal af gårdene er stadig produktive, og forretningsdøden blandt de små næringsdrivende er et velkendt fænomen såvel i St. Magleby som Dragør, og den hestedrevne vognmand er landets sidste.

Tidligere betegnelser og fælles repræsentative myndigheder som sogneråd, Hartkorns- og Ålegårdsejere samt Bylauget har mistet deres betydning, men nede i de beskyttede boliger i tilknytning til Enggårdens Plejehjem findes endnu personer, som kan erindre fortidens leveveje.

Således drikker vi en dag eftermiddagskaffe med *Hansine Lundquist*, der trods sine 97 år er forbavsende frisk og ligeså hendes erindring fra dengang, hvor St. Magleby var en landsby blandt mange på Amager.

I huset

»Jeg er født og opvokset i Ullerup, og allerede som 10 årig kom jeg i huset på Dortheasminde også i Ullerup,« begynder Hansine.

»Her gik den første tid med at hente vand, pudse kakkellovne, fodre høns og hjælpe fru. Da fru i huset desværre gik hen og døde, så overtog jeg kokketjansen til gårdens mange beboere, inklusive staldkarle og det hele.«

»Det er egentlig utroligt, at jeg er blevet så gammel, når jeg tænker på alt det, jeg lavede dengang,« smiler Hansine

Lundquist, der ved siden af et ansvarsfuldt job i en meget tidlig alder også havde over-skud til skolegangen.

Landsbyskolen

»Så vidt jeg husker passede jeg min skole hveranden dag og lærte at regne, skrive og læse. Den lille stråttækte længe, der dengang var skole, ligger stadig på Tømmerupvej og ejeren idag hedder også Thybo lige som vores gamle lærer,« siger Hansine og smiler lidt genert, da hun fortæller, at Katekismusen blev indlært i en rigtig landsbyskole, hvor hønsene tilsidesatte al lærdom og trippede omkring i skolestuen.

Vigtigt fletværk

Som 17 årig holder Hansine op med at tjene på Dortheasminde, og akkurat det år i 1907 føres Amagerbanen forbi St. Magleby, hvilket ikke er uvæsentligt for historien. Det betyder, at karetmager Hellers postinspektion flyttes fra Hovedgaden og ud til St. Magleby station.

Da Hansine fylder 21 år, gifter hun sig med Carl Magnus Lundquist, smed på Kastrup Glasværk, og de slår sig ned i St. Magleby lige over for »Skrivergården«.

Hansine er på daværende tidspunkt allerede velkendt blandt landsbyens familier, da hendes far, Ole Larsen, igennem mange år har sørget for kurve til hele omegnens

bønder til husholdnings- og transportbrug.

»Det foregik sådan, at bønderne selv indsamlede pilevidjer, altså forholdsvis friske skud på de piletræer, som var

placeret på digerne mellem markerne og leverede dem til far, som hjemme i stuen havde en hel lille fabrikation.«

»Når bønderne skramlede hen over de bulede brosten ad Amager Landevej på vej mod Grønttorvet, så brugte man bl.a. disse flettede kurve til at transportere grøntsagerne i,« forklarer Hansine.

Postindlevering

Byen summer af liv, og dagligt

Hansine Lundquist.

39.43

er der en hel karavane af handlende ad Hovedgaden forbi Nordgård ad Amager Landevej til København.

Butikslivet blomstrer, og der hvor cykelsmeden i dag har overlevet i St. Magleby var der tidligere slagter, Tattol-købmanden og bagermester Ibsens brødudsalg, beretter Hansine, der 3 dage inden tyskernes ankomst mister sin mand.

I 1941 gifter sønnen Hel-

muth sig, og han opretter igen en postindlevering på Hovedgaden i egen bopæl, hvor også Hansine flytter ind.

»Postindleveringen er et sted, hvor landsbyens beboere om aftenen indleverede mindre pakkepost, og næste morgen kom så et par postbude og bragte posten ud,« fortsætter Hansine.

Livsnerven

I 1950'erne udvides luft-

havnsarealet, og Amager Landevejs forbindelse til St. Magleby brydes, og senere i 60'erne føres lufthavnen også helt op til Ullerup.

Der gøres et stort indhug i landsbylivet rundt omkring

på øen og især Maglebylille, der vel havde centrum, hvor lufthavnens ene kontrolltårn ved Amager Landevejs udmunding i dag er placeret.

Fortsættes side 4 ■

■ Fortsat fra side 3

Sommerens Blå Bog

Der opføres en omfartsvej, og dennes fortsatte eksistens er sikret med en tunnel under lufthavnens startbaner, men Amager Landevej var livsnerven til St. Magleby.

»Kroen var jo samlingsste-

det i byen også for de handelsrejsende. De helt store dage var selvfølgelig omkring fastelavn, men jeg kan da også huske, da »Krudt-Peter's« orkester spillede op til dans,« smiler Hansine.

forudgående historier i denne »Sommerens Blå Bog« har fortalt, at landsbyens oprindelige funktioner næsten er en »saga blott«.

Kun et fåtal af gårdene er stadig produktive, og forretningsdøden blandt de små

Landsbyskolen

»Så vidt jeg husker pass jeg min skole hveranden dag og lærte at regne, skrive og læse. Den lille stråttækte længe, der dengang var skole, ligger stadig på Tømmerupvej

I begyndelsen af 70'erne erindrer hun genboen sadelmager Bachers tørre konstatering: »Nå, der røg kroen!«; da denne en dag i bogstaveligste forstand udbrændte.

Glansen er også falmet for byens øvrige forretningsliv, som umuligt kan eksistere i den blindgyde, som Hovedga-

den efterhånden har udviklet sig til, og foruden de allerede nævnte butikker må også købmand FM Petersen ved krydset mellem Skolegade og Ndr. Kinkelgade dreje nøglen om, og senest har købmand Orla Jensen også måttet takke af.

Den gamle kro bliver aldrig den samme kro, og er nu overtaget af kommunen med henblik på ungdomsboliger.

Hansine Lundquist og hendes to »børn«, der i dag er henholdsvis 74 og 76 år, flyttede til Dragør, men det er en ganske anden historie.

F.M.

oligbutik